

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä joulukuuta 2020

1082/2020

Laki esittävän taiteen edistämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää valtionosuutta esittävän taiteen toimintayksiköiden käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) ja tässä laissa säädetään.

Esittävällä taiteella tarkoitetaan tässä laissa yleisölle suunnattua teatteri-, sirkus- ja tanssitaiteen, musiikin ja muuta tietyssä hetkessä tapahtuvaa elävää taiteellista esitystoimintaa.

2 §

Tämän lain tavoitteena on edistää:

- 1) korkeatasoista ja ammattimaista esittävää taidetta;
- 2) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen;
- 3) hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

3 §

Esittävän taiteen toimintayksiköiden käyttökustannuksiin myönnettävän valtionosuiden tavoitteena on taiteellisista lähtökohdista edistää esittävän taiteen monimuotoisuutta ja kulttuurista moninaisuutta sekä esittävän taiteen palvelujen valtakunnallista ja alueellista saatavuutta ja saavutettavuutta eri väestöryhmille.

2 luku

Valtionosuuden myöntäminen

4 §

Edellytyksenä toimintayksikön hyväksymiselle valtionosuuteen oikeutetuksi on, että:

- 1) toimintayksikön toiminta on ammattimaista ja vakinaista ja se harjoittaa säännöllistä ja ympärivuotista esitystoimintaa;
- 2) toimintayksikön toimintaa johtava henkilö on päätoiminen ja hänellä on tehtävään soveltuva koulutus, riittävä perehtyneisyys tehtävälleen ja käytännössä osoitettu johtamistaito;

- 3) toimintayksikön taiteellista toimintaa johtaa henkilö, jolla on tehtävään soveltuva koulutus tai riittävä perehtyneisyys tehtäväalaaan;
- 4) toimintayksiköllä on riittävä määrä muuta alan ammatillista henkilöstöä;
- 5) toimintayksikön ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen rekisteröity yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu esittävän taiteen esitystoiminnan harjoittaminen tai esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäminen;
- 6) toiminnalle on riittävät taloudelliset edellytykset;
- 7) toiminnan tarkoituksena ei ole taloudellisen voiton tavoittelemineen;
- 8) toimintayksiköllä on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma.

Edellä 1 momentista poiketen toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtionosuuteen oikeutetuksi, vaikka taiteellista toimintaa johtaa sama henkilö kuin toimintayksikön toimintaa.

5 §

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta ja esittävän taiteen valtionosuuslautakunnan lausunnon saatuaan valtion talousarvion rajoissa esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymisestä valtionosuuteen oikeutetuksi. Päättäessään hyväksymisestä valtionosuuteen oikeutetuksi ministeriö ottaa huomioon valtionosuuden tarpeellisuuden 3 §:ssä säädetyn tavoitteen kannalta.

Esittävän taiteen toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtionosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi tai kolmen vuoden määräajaksi. Toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtionosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi, jos toimintayksikön voidaan arvioida toiminnan laajuus ja toimintaedellytysten vakiintuneisuus huomioon ottaen todennäköisesti täyttävän 4 §:ssä säädetty edellytykset seuraavien kuuden varainhoitovuoden ajan.

Poiketen siitä, mitä 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, valtionosuuteen oikeutetuksi kolmen vuoden määräajaksi hyväksyttävän toimintayksikön toimintaa johtavan henkilön osalta edellytetään, että tällä on tehtävään soveltuva koulutus tai muuten hankittu pätevyys. Tällaista toimintayksikköä johtava henkilö voi olla myös sivutoiminen, jos toimintayksiköllä on vähintään yksi muu päätoiminen työntekijä.

Valtionosuuteen ovat lisäksi oikeutettuja Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri -nimiset teatterit, jos ne täyttävät 4 §:ssä säädetty edellytykset. Edellytysten täyttymisestä päättää opetus- ja kulttuuriministeriö.

6 §

Vahvistaessaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 49 §:n 1 momentin mukaisesti esittävän taiteen toimintayksikön valtionosuuden perusteena käytettävän henkilötyövuosien määrän opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa huomioon toimintayksikön toteutuneen henkilötyövuosien määrän kolmen edellisen varainhoitovuoden aikana ja valtionosuuden tarpeellisuuden tämän lain 3 §:ssä säädetyn tavoitteen kannalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että valtionosuus myönnetään osaan toimintayksikön valtionosuuden perusteena olevista henkilötyövuosista korotetun valtionosuusprosentin mukaisesti, jos huomattava osa toimintayksikön toiminnasta on kiertue- tai vierailutoimintaa, lapsille, kielellisille vähemmistöille tai erityisryhmille kohdistuvaa esitystoimintaa taikka jos tähän on muu toimintayksikön toimintaan liittyvä erityinen kulttuuripoliittinen syy.

Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri -nimisten teatterien valtionosuus myönnetään kokonaisuudessaan korotetun valtionosuusprosentin mukaisesti.

7 §

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa kuuden vuoden välein esittävän taiteen toimintayksiköiden rahoitusta koskevan suunnitelman. Suunnitelma sisältää arvion valtionosuus-

teen oikeutettujen esittävän taiteen toimintayksiköiden valtionosuuden perusteeksi vahvistettavista henkilötyövuosien määristä ja korotetun valtionosuusprosentin mukaisten henkilötyövuosien määristä seuraavan kuuden varainhoitovuoden ajaksi. Niiden toimintayksiköiden osalta, jotka on hyväksytty valtionosuuteen oikeutetuiksi kolmen vuoden määräajaksi, suunnitelma vahvistetaan kuitenkin kolmen vuoden välein kolmen varainhoitovuoden ajaksi.

Suunnitelma on lähtökohtana esittävän taiteen toimintayksikön valtionosuuden perusteena olevaa henkilötyövuosimäärää ja korotetun valtionosuusprosentin mukaista henkilötyövuosimäärää vahvistettaessa, jollei valtion talousarviosta, toimintayksikön toteutuneen henkilötyövuosimäärän olennaisesta alentumisesta, korotetun valtionosuusprosentin perusteena olevan toiminnan olennaisesta supistumisesta tai suunnitelman vahvistamisen jälkeen ilmenneestä olosuhteiden muutoksesta muuta johdu.

8 §

Esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymistä valtionosuuteen oikeutetuksi voi hakea opetus- ja kulttuuriministeriöltä kolmen vuoden välein opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoittamana hakuaikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi kuuden vuoden välein, täyttääkö valtionosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi hyväksytty esittävän taiteen toimintayksikkö edelleen 4 §:ssä ja 5 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset. Valtionosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi hyväksytyjen toimintayksiköiden ylläpitäjien tulee toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle arviointia varten tarvittavat tiedot opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoittamana määräaikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi peruuttaa esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymisen valtionosuuteen oikeutetuksi, jos toimintayksikkö ei enää täytä 4 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Jos valtionosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi hyväksytty esittävän taiteen toimintayksikkö ei enää täytä 5 §:n 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä, opetus- ja kulttuuriministeriö voi muuttaa toistaiseksi voimassa olevan hyväksymisen valtionosuuteen oikeutetuksi kolme vuotta voimassa olevaksi määräaikaiseksi hyväksymiseksi.

9 §

Taiteen edistämiskeskuksen yhteydessä toimii opetus- ja kulttuuriministeriön kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama esittävän taiteen valtionosuuslautakunta, jonka tehtävänä on antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle asiantuntijalausuntoja hakemuksista esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymisestä valtionosuuteen oikeutetuksi. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään seitsemän muuta jäsentä. Lautakuntaa asetettaessa tulee huolehtia siitä, että sillä on monipuolinen taide- ja kulttuuripolitiikan asiantuntemus. Lautakunnan asettamisesta ja toiminnasta voidaan antaa tarkemmat säännökset opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

10 §

Valtionosuuteen oikeutetun esittävän taiteen toimintayksikön perustamishankkeeseen voidaan myöntää valtionavustusta valtion talousarviossa olevan määrärahan rajoissa siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään.

Tässä laissa tarkoitettuihin valtionosuuksiin ja -avustuksiin voidaan käyttää arpajaislain (1047/2001) 17 §:ssä tarkoitettua rahapeliyhtiön tuottoa.

1082/2020

3 luku

Voimaantulo

11 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022. Sen 9 § tulee kuitenkin voimaan jo 1 päivänä tammikuuta 2021.

Tällä lailla kumotaan teatteri- ja orkesterilaki (730/1992).

12 §

Henkilö, joka on ennen tämän lain voimaantuloa otettu 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun tehtävään tämän lain voimaan tullessa valtionosuuteen oikeutetussa toimintayksikössä ja joka täyttää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaiset edellytykset kyseiseen tehtävään, täyttää edelleen kyseistä tehtävää koskevat edellytykset.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2020

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko